

Lapin liiton

edunvalvontasuunnitelma 2022–2023, arviointi
edunvalvontasuunnitelma 2024–2025, päivitys
LUONNOS

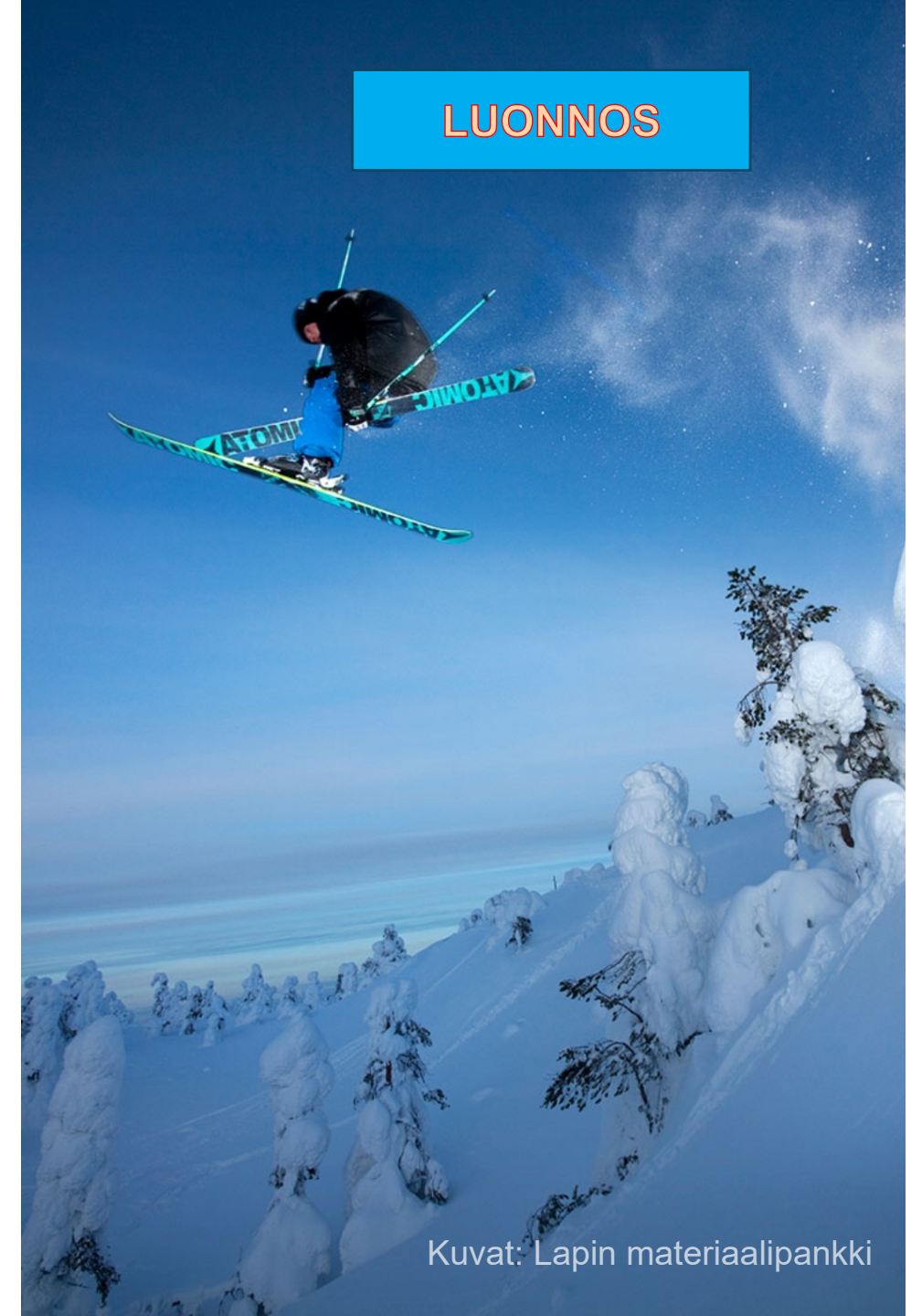
Laadimme Lapille kestäväää menestystä

LAPIN LIITTO

Mikä on lyhyen aikavälin (2024–2025) edunvalvontasuunnitelma?

- Toteuttaa Lappi-sopimusta, kuten toimintasuunnitelmakin, mutta edunvalvonnan tavoitteiden näkökulmasta
- Pyritään vaikuttamaan toteutettavan hallitusohjelman toimeenpanoon ja pohjoisen ohjelman edistämiseen
- Edunvalvontasuunnitelman toteutumista seurataan puolivuositain Lapin liiton hallituksen toimesta
- Tarvittaessa suunnitelmaa myös päivitetään seurannan yhteydessä

PÄÄTAVOITE: Yhteinen pohjoinen -ohjelma

Esitämme, että hallitus käynnistää Yhteinen pohjoinen -ohjelman valmistelun yhteistyössä Ruotsin ja Norjan kanssa.

- 1. Lapin vihreän siirtymän vauhdittamiseksi** (uusiutuva energia ml. vety, mineraaliarvoketjut, uusiutuvat biomateriaalit, teollisen kiertotalouden innovaatiot)
- 2. Huoltovarmuuden kehittämiseksi** (pohjoisen tieverkon, rautatieyhteyksien ja energiansiirtoyhteyksien yhteinen strategia ja kehittäminen Suomen, Ruotsin ja Norjan välillä sekä tietoliikenteen runkoverkon vahvistaminen maayhteydellä)
- 3. Rajaesteiden poistamiseksi** (yritystoiminta, työssäkäynti, yhteiset investoinnit)

Tavoite on useilla sanoilla hallitusohjelmassa

Tavoite on korostuneesti perusteltu edunvalvontasuunnitelmaan

Edunvalvonnan painopisteitä mm:

- Lapin edustaja ohjelmaa valmistelemaan vns kanslian neuvottelukuntaan
- Suomi, Ruotsi, Norja tavoiteltuun yhteistyöhön osallistuminen ja Pohjoisen ohjelman johtamisen tämän teeman osalta
- Teollisuusstrategian ja mineraalipolitiikan seuranta, sisältöjen tuottaminen ja vaikuttaminen
- Liikenne12 ohjelman päivitykseen vaikuttaminen, edustaja työryhmään
- Y-vastuualueen kehitys ja vaikutukset
- Valmisteltavien säädösten seuranta ja lausuminen

Edunvalvonnan muita osatavoitteita 2024–2025

LUONNOS

1

Osaava työvoima

2

Vihreä siirtymä,
luvitut ja
maakuntakaavoitus

3

Saavutettavuus

4

Saamelaisasiat

5

Huoltovarmuus

LAPIN LIITTO

Osaava työvoima

- Lappi pyrkii pilottialueeksi työvoiman riittävyyttä turvaavien aluekehitystoimenpiteiden kokeiluissa (esim. kaksoiskuntalaisuus tai hyvitykset opintolainan takaisinmaksuun yms.)
- Liikkuvuusavustusten ja työasuntovähennyksen laajentaminen
- Saatavuusharkinnan ohituskaista aloille, joissa työvoimapulaa
- Oleskeluprosessien käsittelyn sujuvoittaminen ja nopeuttaminen
- Varmistetaan sekä ammattiosaamisen että korkeakouluosaamisen ennustettava ja riittävä rahoitus Lapissa. Vahvistetaan vieraskielisen tutkintokoulutuksen mahdollisuuksia ja resursseja niin toisella asteella kuin ammattikorkeakoulussa.
- Rajaesteiden systemaattinen purku

Hallitusohjelmassa useita edunvalvontasuunnitelman tavoitteita mahdollistavia ja huolta herättäviä/vaikutettavia sisältöjä mm.

- toteutetaan kuntakokeiluja
- kevytkunta, kaupunkipolitiikka
- Koulutuspalveluiden riittävän laaja väestöpohja
- Aikuiskoulutustuen lakkautus
- Amk:n rahoituksen leikkaus
- Ammatillisen rahoitusmallin uudistus
- Kv –tutkintoja ja koulutusta kannustetaan
- Kuntarahoituksen uudistaminen
- Maahanmuuttajaprosessien kehittäminen
- Työvoimapalveluiden rahoitus jatkossa

Tavoitteet ovat edelleen perusteltuja edunvalvontasuunnitelmaan

Lisäksi on perusteltua korostaa asuntopulan ratkaisua edunvalvontasuunnitelman tavoitteissa

Vihreä siirtymä, luvitus ja maakuntakaavoitus

- Oikeudenmukaisuuden kokemuksen varmistaminen vihreän siirtymän toteuttamisessa huomioimalla Lapin arktiset olosuhteet, harva asutus ja pitkät välimatkat
- Metsäpolitiikassa on huomioitava alueiden **erityispiirteet**, Lapin monipuolinen metsienkäyttö sekä kattava suojelualuepinta-ala ja valtion metsien määrä (Huom. IP-alueen yhteistyö)
- **Metsäerän** oikeudenmukainen jako (pinta-alaperusteisesta verokertymästä myyntituloperusteiseen > kunnilta jää saamatta verotuottoa)
- **Kiertotalouden ja kaivannaisalan esteiden ja kannusteiden arviointi, sekä tarvittavat toimenpiteet** (lupaprosessien yksinkertaistaminen, valitusoikeuden rajaaminen, viranomaisien välinen yhteistyö yms.)
- Uusien energiaratkaisujen täysimääräinen paikallinen tuotto, energiakustannusten hillintä harvaanasutuilla alueilla, rajat ylittävän energiasiirtojärjestelmän kehittäminen)
- Vaelluskalahankkeiden rahoituksen turvaaminen

Hallitusohjelmassa kirjauksia metsäpolitiikasta tavoitteiden suuntaisesti, mutta rahoitus vähenee.

Hallitusohjelmassa on kirjauksia luvituksen sujuvoittamisesta ja korvausten nostamisesta maanomistajille.

Hallitusohjelmassa on kirjauksia vaelluskalojen elinolosuhteiden parantamisesta ja Nousu-, metso- ja helmi – ohjelmien jatkumisesta, mutta rahoitus vähenee.

Tavoitteet ovat edelleen perusteltuja edunvalvontasuunnitelmaan

Lisäksi korostetaan edunvalvonnassa uuden y-vastuualueen kehittämiseen vaikuttamista Lapin tarpeiden mukaisesti.

Myös hallitusohjelmaan kirjattu maakuntakaavan oikeusvaikutteisuuden heikentäminen voi vaikeuttaa erityisesti pohjoisen vihreän siirtymän investointien toteutumista ja on perusteltua lisätä edunvalvontasuunnitelmaan

Saavutettavuus

- Valtateiden 21 ja 5 (Kemijärvi-Sodankylä väli) saaminen osaksi TEN-T kattavaa verkkoa, (Ei ole kevään 2023 Suomen esityksessä komissiolle)
- Valtateiden 4, 5, 21 ja kantatie 82- perusparannukset
- Alempiasteisen tieverkon korjausvelan pienentäminen (3-numeroiset tiet ja soratiet, joita metsäteollisuus käyttää).
- Ajoksen ja Röyttän satamien infrastruktuurin ja huoltovarmuustason varmistaminen. (Röyttän sataman saaminen osaksi TEN-T kattavan verkon satamaverkkoa) (On osa TEN-T verkkoa)
- Oulu-Laurila ratayhteyden palvelutason nostaminen
- Lapin kaikkien lentoasemien toiminnan turvaaminen (Kirjattu hallitusohjelmaan)
- Raskaan liikenteen aikaperusteisen tienkäyttömaksun (Vinjettin) käyttöönoton edistäminen (Kirjattu hallitusohjelmaan)

Tavoitteet ovat edelleen perusteltuja edunvalvontasuunnitelmaan

Lisäksi sotilaallisen huoltovarmuuden näkökulmasta on perusteltua lisätä edunvalvontasuunnitelmaan:

Seututie 955 Kittilä-Inari (Pokan tie) tieluokan nosto ja perusparannus

Saavutettavuus

Huoltovarmuus:

- Henkilö/tavaraliikenteen raidekuljetuskapasiteetin tason nosto ja yhteensopivuus Suomen ja Ruotsin välillä (Tornio-Haaparanta) (Edennyt osittain)
- Kemijärvi-Salla rautatieyhteyden liikennekäyttöönnoton suunnittelu
- Kolarin radan sähköistäminen (HO tavoitteena)
- Runkoverkkoyhteyksien rakentaminen Suomen, Ruotsin ja Norjan välillä

ÄRM/PÄRM- statuksen omaavat kaupungit/kunnat

- Kemin Sahasaarentien tieinfran rahoitusratkaisu (liittyen Metsäfibren tehdasinvestointiin 16 M€), (Saatu)
- Utsjoen kevyenliikenteenväylän infrainvestoinnit (6,2 M€)

Laajakaista

- Laajakaistarakentamisen rahoituksen varmistaminen niin, että maakunnalliset tavoitteet voidaan toteuttaa

Tavoitteet ovat edelleen perusteltuja edunvalvontasuunnitelmaan

Saamelaisasiat

- Edistetään valtion rahoittamaa saamelaiselinkeinorahaston perustamista
- Edistetään saamenkielisten digitaalisten peruspalvelujen, oppimisympäristöjen ja oppimateriaalien saatavuutta
- Edistetään hankkeita, jotka kehittävät etäyhteyksin annettavan saamen kielten ja saamenkielisen opetuksen pedagogiikkaa.
- Edistetään hankkeita, jotka tuottavat informaatiota ja digitaalista oppimateriaalia saamelaisten historiasta, kulttuurista ja saamelaisyhteisöstä opetusta varten.

Hallitusohjelmassa useissa kohdissa tavoitetasolla

Tavoitteet ovat edelleen perusteltuja edunvalvontasuunnitelmaan

UUSI: Huoltovarmuus

- Liikenne12 ohjelman kriteeristön muutos, sisältämään strategiset hankkeet ja huoltovarmuus
- Edustaja Liikenne12 ohjelman valmisteluun ja ohjaukseen
- Nato –jäsenyyden aluetaloudellisten vaikutusten edistäminen
- Alueellisen huoltovarmuuden edistäminen (elinkeinot, osaaminen, infra)
- Potentiaaliset teemaan liittyvät rahoituslähteet

